

VECKOBLADET

Nr 38 webbform

081219

Kulturtips

Thais av Massenet

The Metropolitan Opera via satellit 20 dec kl. 18.00, Kino i Lund, Spegeln i Malmö [Läs mer](#)
Ekoo!

Julkonsert Afrikanskt, varmt sväng under en strålande stjärna., Victoria teatern 20 dec.

Den stora spökräddningen

av den engelska författaren Eva Ibbotson. Den ruskigt roliga spöklassikern, känd och älskad av barn över hela världen. Teater Sagohuset på Lunds Stadsteater 28 dec - 11 jan. [Läs mer](#)

Happy Weather Concert

i V Karaby kyrka den 1 januari [Läs mer](#)

Glad konsert med Happy Jazz

Carling Family Band + Papa Bue's Viking Jazzband. Hässleholms Kulturhus 4 jan. [Läs mer](#)

Detta är bara ett urval av allt som Kulturcentralen förmedlar, läs hela deras [program](#).

Elektricitetsbrev I

Att etanol inte är ett klimatvänligt alternativ till bensin har dessbättre blivit accepterat men etanol tillverkas ändå i en del länder för att minska oljeberoendet. Nu är det i stället elbilen som hypas.

I dagens Flamman skriver Aron Etzler entusiastiskt om den senaste utvecklingen på elbilsfronten. Då måste först sägas att det i dag åtgår 20-40 fat olja vid tillverkningen av en personbil. Det motsvarar lika mycket energi som ingår i flera års bränsleförbrukning. Skall, och kan, denna energi ersättas av grön energi?

För det andra, när det gäller drivmedlet el. Under år 2006 producerades totalt 18 500 TWh elektricitet i världen. Av denna energi kom 40 % från kol, 20 % från naturgas, 16 % från vattenkraft, 15 % från kärnkraft, 6 % från olja och 2 % från förnybara källor inklusive vindkraft.

Världsindustrin har en favorit – bilen. Konsumenten har en favorit – bilen. Alla bilföretag kommer nu, med statligt stöd, att satsa på elbilar. Det tillskott av vindkraftsenergi som kan produceras inom de närmaste åren kommer då helt att slukas av bilsektorn. Den energi som vindkraften inte klarar av att leverera får komma från kolkraftverk. Sedan tillkommer resurs- och energiåtgång för tillverkning av ett otal bytesbatterier till elbilarna och alla skador som orsakas av exploderande litiumbatterier. Därför kan elbilen, om den inte beskattas hårt, bli ett större hot mot miljön än etanolen.

Erik Kågström

Om att undvika offentlig diskussion

Lund har begåvats med ett nytt politiskt organ, som kallas för "Arbetsutskottet för övergripande, samordnad, strategisk samhällsplanering". Den 15 december 2008 var det, precis som alla måndagar, möte i kommunstyrelsens arbetsutskott i Lund. Under den hemlighetsfulla dagordningspunkten "Plansamråd - inledande diskussion" beslutade arbetsutskottet, utan att något underlag i förväg aviserat att ett sådant beslut skulle fattas, att inrätta detta nya forum, bestående av dem själva och ordförandena och viceordförandena i tekniska nämnden och byggnadsnämnden.

Samma människor i alla grupper

Beslutet har alltså inte föregåtts av någon som helst debatt, varken om dess ändamål eller eventuella nödvändighet. Syftet sägs bland annat vara att bedriva "samordning och ledning" och att "bereda frågor av långsiktig och strategisk karaktär". Meningen är också att det nya organet ska minska behovet att tillsätta speciella projektgrupper. Ett av argumenten som framfördes på mötet, och som upprepades av Tomas Avenborg (m) i SDS 18/12, var att det är samma människor som sitter i alla dessa grupper. Men det är lögn. Visserligen har de borgerliga och socialdemokraterna en tendens att nominera in sina manligt dominerade tekniska presidialer, men vänsterpartiet har t.ex. Angelica Svensson i Centrumberedningen, Nilla Bolding i gruppen för byutveckling och Nita Lorimer i Brunnskögsgruppen.

På mötet var det bara jag som argumenterade emot inrättandet av detta organ. För det första anser jag att de tekniska nämnderna redan har en alldeles för stark dominans i Lunds samhällsplanering. Skola, förskola, vård- och omsorg, samt överhuvudtaget lundabornas sociala och kulturella behov kommer ofta i tredje eller fjärde hand när byggherrar och andra aktörer ska tillfredställas. Men samhällsplanering handlar ytterst om människorna och deras liv och drömmar, inte om asfalt och betong. Jag skulle hellre se ett organ för samhällsplanering där de s.k. mjuka nämnderna får en framträdande plats.

Förgubbas

För det andra bidrar detta ytterligare till att politiken förgubbas. Presidierna i byggnads- och tekniska nämnden består av fem män och en kvinna. Detta nya organ ska ersätta framtida projektgrupper i vilka partierna har en möjlighet att skapa en mer jämställd fördelning.

För det tredje är detta ett sätt att undvika offentlig diskussion. Om tre tunga kommunala instanser redan har diskuterats sig samman, på möten där inga ståndpunkter protokollförs, riskerar det viktigaste samtalet att tyna bort: det offentliga samtalet. I stället bör olika åsikter och perspektiv, i såväl större som mindre samhällsplaneringsfrågor, brytas mot varandra, skrivas in i protokoll och formuleras som yttranden, så att press och allmänhet kan se vad det är som pågår.

Mats Olsson, vänsterpartiet

Rädda vården!

Dagligen läser vi i tidningarna om den allvarliga situation sjukvården i Lund befinner sig i. Vi läser om cancerpatienter som får vänta på behandling och svårt sjuka som inte kommer att få livsuppehållande vård.

Det är borgerlighetens snåla stjärna som lyser över den skånska sjukvården i vinter. 37 miljoner ska Lunds universitetssjukhus spara in till årsskiftet och ytterligare stora besparingar väntar nästa år då resten av underskottet på 143 miljoner ska tas in.

”Det kommer inte mer pengar” säger sjukhuschefen och det är korrekt, men det är viktigt att peka ut var ansvaret för detta ligger: hos den politiska majoriteten i region Skåne, de borgerliga plus miljöpartiet, som trots krav från bl a vänsterpartiet. säger nej till att skjuta till mer pengar till vården och hos den borgerliga regeringen som genom neddragna statsbidrag försämrat regionens ekonomi.

Samtidigt som besparingarna brutalt genomdrivs väntar stora organisationsförändringar när univertitetssjukhusen i Malmö och Lund ska samordna sitt arbete i betydligt större utsträckning än tidigare. Detta förväntas ge effektivitetsvinster.

Sådana förändringar kan vara positiva, men ska organisationsförändringar lyckas måste två krav vara uppfyllda: förändringarna måste vara förankrade i organisationen och bland personalen och de styrande kan inte samtidigt utsätta organisationen för stora sparkrav. Effektivitetsvinster uppstår oftast inte med en gång vid organisationsförändringar.

Liksom när det gäller andra verksamheter så kräver de borgerliga att sjukvården ska trola med knäna och prestera högre kvalitet med mindre pengar. Att mljöpartiet är med och delar ansvaret för denna politik i regionen är mer än sorgligt.

Nu krävs det att vi är många som höjer våra röster för att rädda vården.

Marianne Berg, riksdagsledamot (v)

Saima Jönsson, ledamot i hälso- och sjukvårdsnämnden i Region Skåne (v)

Svar till Mats Olsson

Hej Mats! Du måste förstå att vi i Demokratisk vänster är lite stolta över vår lilla skapelse. Att jag bemötte dig och dina uträkningar berodde på att du påstår att vi, Dv, hade släppt fram Sverigedemokraterna till sitt mandat i östra valkretsen. Så är det inte. När du nu återkommer, har ändrat dig och går över till västra valkretsen finner jag det angeläget att redovisa vad jag kommit fram till. Sd tog sitt mandat i västra valkretsen med en marginal på ca 30 röster, tyvärr för det är en liten marginal. Det är då viktigt att konstatera att detta hade skett hur du än möblerar om.

Men hela diskussionen är överklig från början. Din utgångspunkt är att V hade tagit alla Dv:s röster om inte vi hade ställt upp. Så är det inte, självklart.

Jag har gjort en analys, men vill betona att jag nu, till skillnad från ovan, är inne på antaganden, precis som allt du påstår. Jag tror, med betoning på tror, att V hade tagit mellan en fjärdedel och drygt hälften av Dv:s röster. Det är inget konstigt att tro att resten hade gått till andra partier eller sofflocket.

Jag jämför med regionvalet och riksvalet. I riksvalet tar V faktiskt färre röster jämfört med kommunvalet, trots att Dv inte ställde upp här. Även om det är vanskligt att jämföra ett kommunval med ett riksväl, så är siffrorna så påtagliga att hela ditt resonemang faller platt till marken. Regionvalet bekräftar mitt antagande.

Jag förstår att du helst inte vill att Dv ställer upp i nästa val så att V blir ensam på vänsterarenan. En fråga: kan man inte göra tvärtom?

Se det som ett skämt! Jag skulle inte föreslå att ett legitimt parti inte skulle ställa upp.

Sven-Hugo Mattsson, Dv

Dialog i det fria

Två lurviga huvuden sticker upp huvudet ur sovsäckarna i den prydliga villaträdgården. Kallt och rått är det men inte kan man sova under tak – ett efterskalv kan få huset att rasa när som helst.

Grr: Tänk ändå att man får uppleva såna saker under sitt korta liv! Ett ordentligt jordskalv, även om Dagens Nyheter uppe i Stockholm försökte skriva ner det till 4,2–4,3 på Richterskalan. Och så en riktig depression, sån som man hörde di gamle tala om och som man sett om i böcker. I båda fallen handlar det om dåligt förstådda rörelser djupt därnere, om spänningar som byggs upp tills det hela plötsligt brister. Friedrich Engels skulle ha dragit paralleller mellan naturens och samhällets dialektik. Nog kan man bli upplivad för mindre.

Lucifer: Ja, det är mycket man får vara med om på äldre dar, t.ex. att den danska kronan står i 1,53 i svenska kronor. Visst är jordbävningen ett järtecken, ett omen om att något stort ska ske. Kan det möjligen vara nerläggningen av Saab i Trollhättan?

G: Jag tycker inte att Saabs avveckling är något särskilt stort. Företaget är redan avlövad och produktionen får inte avsättning för ett enda skift. Begravningen bör ske i stillhet, fast näringsdepartementet bör skicka ett tacktelegram till General Motors som genom åren har pytsat in 13 miljarder i förlusttäckningsbidrag, nästan lika mycket som Volvo har skickat åt motsatt håll. Hade de lyssnat på oss i VB hade det hela redan varit över. Du minns kanske hur vi ifrågasatte beslutet att tillverka Cadillac i den västgötska glesbygden. Inte kan man kombinera strömlinjeform och stjärtfenor! Men förra regeringen med sina stödpartier lyssnade inte utan gjorde ett stödpaket för att inte tillverkningen skulle hamna i Rüsselheim, och sa att överlevnaden nog var säkrad om det blev bättre förbindelser till Göteborg. Nu får motorvägsbygget avbrytas i Nol.

L: Jo, det är kört och man fruktar ju att man i regeringen inte läser VB. Men allmänt är det en märklig känsla att sitta stilla och se världsekonomin köra in i en vägg i ett utdraget skeende över ett, kanske fem år. Räntan sänks till 0,25 procent och New Yorkbörsen reagerar knappt. New York Times Book Review utnämnde i söndags John Maynard Keynes till årets man, det är till honom allt hopp nu knytes. Han har varit uträknad sen Chicagoskolan påvisade att allt mänsklig kunskap om framtiden redan är inräknad i finansmarknadens värderingar. Men nu kommer han tillbaka med full kraft. Det hjälper inte att ge bankerna eller företagen eller medborgarna pengar – de vågar inte använda dem. Det enda som hjälper är att staten själv använder dem. Då återstår bara frågan vad vi ska göra. Det är kanske dags att återuppta de stora utdikningsföretagen på Smålands mossar? Och här: kan det bli återbyggnad av förbindelserna Falsterbobanan eller Lund–Bjerred?

G: Det är ju fan att man som ekonomisk realist ska behöva hålla på USA:s republikaner mot exempelvis socialdemokraternas ekonomiska talesman Tomas Eneroth som vill rädda svensk bilindustri med en skrotningspremie på 4000 kronor. Skulle det få dej att överge din gamla kärra? Ja, pengarna ska naturligtvis satsas på Smålands mossar: det går redan dagliga tåg med biobränsle, som torvintressenterna enligt stora annonser vill kalla sin vara, från Landeryd till fjärrvärmeverket i Örebro. Vi kan nog få med oss nybiologister som Nina Björk på den satsningen, för Elin Wägner var en gång en stark tillskyndare av småländsk mossdikning.

L: Nina Björks insats är att hon har räddat hem biologin till vänstern från högern. Man kan tveka om en del av hennes slutsatser: vi är många som vinkat av gråtande barn på dagis, men som vet att dagis är en klippa i tillvaron för både vuxna och barn. Hon verkar skriva om det som för tillfället är viktigt för henne själv och det är ingen dålig utgångspunkt. Det är ungefär

som när Herman Schmid i flera sammanhang har talat om att 68-vänstern nu står inför åldrandet och då skulle kunna använda sin politiska fantasi för att förändra och förbättra det området för sig själv och andra. Jag vill t.ex. hellre höra Charlie Parker än Jularbo när jag sitter på ålderdomshemmet. Åldringsvården kommer säkert att bli en viktig fråga i kommunalvalet 2010 och bidra till att den rödgröna alliansen tar över Lund

G: Kommunalvalet 2010 är en öppen fråga, Mats Helmfrid är inte rökt. Det kan man tro när man vistas i vänsterns slutna miljöer och ständigt får höra om borgarnas uselhet och den egna förträffligheten. Jag håller förvisso med om att det lokala borgerliga garnityret är ett B-lag, men hur många läser vänsterns alla fina insändare? I alla fall inte de växande generationerna av ungdomsväljare, som på sin höjd kastar en förströdd blick i Metro. Möjligen kan vi räddas av tidsandan, av den våg som är vänster bara för att den inte vill vara höger men som inte har någon större substans. Men jag tror att krisen kommer att skapa skov i opinionen. Du nämnde den danska kronkursen och jag kan fylla på med den dyra euron, som redan har kortat mitt kommande helgbesök på kontinenten. Trenden i mätningarna visar att svenska folket snart är moget för en modig uppslutning bakom EMU. Vad är det för vits med att bo i Skåne om man inte har råd utnyttja läget och pysa söderut när andan faller på?

L: Kontakten med väljarna är ett problem och vänstern saknar ju i stort tillgång till media. Vänsterpartiet Lund ville inte ha Veckobladet, sossarna la ner Arbetet utan att blinka. Fast det verkar vara lite uppvaknade på gång. Snart ska ju Efter Arbetet återuppstå, detta just inför valet. Det ska bli intressant att se vad man har lärt sig av Obamas valkampanj – sossarna hade minst femtio man i Washington på valnatten enligt vad jag fått mig berättat. Man gissar att det kommer att bli en del bloggar – bloggofären domineras ju nu helt av de mörkblå. Vänsterpartiet i Lund har haft en del framgångar med dörrknackning som ju rekommenderas av Aron Etzler enligt de norska och holländska modellerna, men det är oerhört tidsödande och personalkrävande. Jag hoppas nog mer på enfrågerörelser, t.ex. kring skolfrågorna i Lund där många är upprörda över borgarnas hantering. Till sist vad gäller EMU så har ju svenska folket sagt sitt och jag kan bara uppmana förespråkarna att ta det som en man. Småland brukar väl vara ganska vackert med snöhöljda granar så där kring nyår och sen efter tjugondag Knut så höjer sig säkert den svenska kronan igen.

G: Skolfrågor engagerar förvisso de berörda, men jag tycker det är ett fattigdomsbevis att vänsteroppositionen i Lund inte har haft så mycket annat att komma med, bland annat på det gemensamma torgmötet förra månaden. Borgarna kan ju lätt bemöta med att Lund åter har utnämnts till landets bästa skolstad. Om EMU vill jag bara replikera med den kloke Jens Otto Kragh att man har en åsikt tills man har en ny. Se bara hur lätt vänsterpartiet har svängt i personvalsfrågan. Vi som ställde upp för Karin Svensson Smith mobbades och den senaste kongressen sa bestämt nej till personval överhuvudtaget, men nu ställer Mats Einarsson i grundlagsberedningen upp på en sänkning från åtta till fem procent och var beredd att gå ner till tre. ”Mycket prutades ej men hälften prutades genast”, skrev Runeberg. Och ingen i partiet tycks bry sej. Lokalt fanns det ett tillfälle häromveckan när partiets numera enda skånska riksdagsledamot besökte Lund alldeles efter uppgörelsen om valsamverkan, men hur många medlemmar kom? Elva, av vilka nio i första hand hade kommit för att diskutera avloppstaxan, eller vilken fråga det nu var som stod på kompols dagordning

L: Jovisst, den politiska temperaturen är låg sedan länge. Frågan är vad finanskrisen och en arbetslöshet uppåt tio procent kommer att innebära. Kanske inte så mycket för de äldre, men unga människor måste ju ta intryck av att allt som varit fast nu förflyktigas. Men låt oss säga några ord om höstens politiska utveckling vad gäller de röd-gröna. Jag har glatts över att det fortfarande finns någon sorts partivänster i socialdemokratien som stod upp mot Mona Sahlin. Men hela tanken på att imitera de borgerliga genom att ställa upp med halva

regeringsprogram tycker jag är olycklig och kan bara leda till elände. Det är mp som har drivit den här utvecklingen och som tjänar på den. Jag förstår att vänsterns partistyrelse, och särskilt då Ohly med sina gamla olyckliga uttalanden, inte hade annat val men bra är det inte. Hur ska det gå med utrikespolitiken? Snart ringer väl Obama Reinfeldt och vill ha fler till Afghanistan och då säger väl både han och sossarna ja. Kan vi ställa upp på det? Vad gäller försvaret kan jag bara notera att i senaste Grönköpings Veckoblad meddelas att Grönköping är med sin tid: Fältjägarcorpset har anställt två man och därmed övergått till yrkesarmé. Den framtida rekryteringen avses ske på marknader och liknande med utrop av särskilt utsända och att man efter avslut med kontraktsundertecknande traditionsenligt tänker bjuda på förtäring.

G: Nej, jag tror inte att vare sej mp eller v ställer upp. Lyckligtvis (för oss men inte för de afghanska kvinnorna) tror jag samtidigt att västlänarna har dragit sej ur Afghanistan före nästa val. Vad försvaret beträffar kan vi återknyta till vad vi tidigare sa om Saab. Det var välgörande att läsa vad försvarspolitikern Allan Widman (fp) skrev om bristerna i Gripens operativa förmåga. Här har åtminstone sen det glada femtitalet funnits en övertro på den svenska ingenjörskonstens förmåga – och nu talar jag inte om den sociala utan om den teknologiska. Vid infarten till Revingehed står Stridsvagn S skulptur men militären är glada för att de slapp möta fienden med den. Den svenska tungvattenlinjen höll inte, Asea plöjde ner 600 miljoner, på den tid då kronan var något värd, i ett fiaskoartat projekt som handlade om hållbara ubåtsbatterier, Finland och tio andra länder valde med rätta Pendolino framför X2000. Medges att Saab med frihjul och bäddbarhet var en för sin tid smart lösning, men med svenska elevers nuvarande kunskaper i matematik kan man inte hoppas på någon renässans för ingenjörskonsten. Den teknologiska alltså, om den sociala har jag vissa förhoppningar ännu, annars vore jag inte kvar i politiken.

L: Så länge jag har haft med företrädare för matematikämnet att göra har de klagat över bristande matematikkunskaper hos studenterna. Nu har jag insett att de möjligen har haft rätt. Det är naturligtvis en tragedi att intresset för matematik, naturvetenskap och teknik har sjunkit så. Det tycks också vara så att engagemanget för produktivkrafternas utveckling har sjunkit hos den unga vänstern. Det är identitetspolitik för hela slanten. Det är kanske dags för nya marxistiska grundkurser? Läsning av Hubermans "Människans rikedomar" var ju en gång en säker väg in i vänstern. Men nu närmar vi ju oss raskt favoritämnet med bristerna hos ungdomen och det hade jag tänkt mig vi skulle undvika. De är ju fena på datorer i stället och kan få fram vad som helst med lite fingerfärdighet med Google. De skriver ju mycket lättare och bättre också nu för tiden, det märks i uppsatserna på universitetet. Vi kanske kan få dem att skriva i Veckobladet också. Det är ju slående hur VB har haft en texttillströmning under hösten, låt vara att det kanske mest har varit de gamla uvarna. Men nog är det ett tecken i tiden.

G: Det är nog främst ett tecken på att ett antal personer ur den gyllene generationen har pensionerats och har svårt att få tiden att gå. Om detta funnes (konjunktiv!, en finess som ungdomen inte behärskar) mycket att säga, men vi vet ju att läsare inte orkar med lika långa texter på nätet som på papperet. Jag vill därför sluta med att lyckönska Lund till att ha gått till finalen i kulturhuvudstadskampen och upprepa min förhoppning från förra numret att vi ska avstå från utmärkelsen. Fast kanske tänker jag om ifall Stefan Sköld få infallet att lyfta fram Lunds gamla fina vänsterkultur som ett trumfkort i slutstriden.

L: Det är egendomligt att när Lund ska framföra sina allmänna meriter så lyfts det fram ganska udda saker, som t.ex. den omfattande hästnäringen i kommunen. Jag har under hösten deltagit i arbetet med ett näringslivsprogram för Lund och där majoriteten prompt ville ha med några rader om det fina fritidsfisket i Rögle dammar. Vad gäller kulturhuvudstadsåret är nog min åsikt att om Lund vinner med det upplägget så tycker jag inte det är en utmärkelse att få. Sen är det en annan sak att Lund borde satsa på kulturen. En början skulle kunna vara att

man utsåg en bibliotekarie till chef för biblioteket.

Ja, där stängde vi av bandspelaren och masade oss in i stugvärmen. Fast var där inte en liten självrning i marken? Det är ju så otryggt det här med att epicentrum både har ansett ha legat i Tomelilla och under Sturup. Vi satsar på under Fyledalen, i centrum för Tornquistzonen.

V:s ”ekologiska förhållningssätt”

Gunnar Sandin skriver i VB nr 36 att Vänsterpartiet på sin EU-parlamentslista har en miljöengagerad kandidat först på 26:e plats. Detta är givetvis bara en spegling av miljöfrågornas relativt låga vikt i vänsterpartiet. Att miljö- och klimatkampen inte tas på allvar i v syns tydligt i dess riksdagspolitik.

Förorenaren betalas!

Ett par exempel får illustrera detta. I riksdagen verkar v för att ge pengar (5000 kr) till de bilägare som bygger om sina bilar så att de också kan köras på etanol i stället för på (enbart) bensin. Här ställer man alltså den i miljödebatten välkända principen om att ”förorenaren betalar” på huvudet och inför en ”förorenaren betalas”-princip i stället.

46-öre

I samma partimotion (Motion 2008/09 Fi 302 Skatter) tar v-riksdagsgruppen upp frågan om bensinskattens nivå som ett medel att minska bilismens negativa miljö- och klimatpåverkan. Förslaget går ut på att år 2009 höja bensinskatten med 21 öre, och år 2010 med 25 öre. Detta alltså från den låga nivå, ca 12.79 kr/litern, som bensinpriset hade redan när motionen lämnades in den 7 oktober i år.

Inte ens marginell effekt

Sika, Statens institut för kommunikationsanalys, har utrett frågan om bensinprisets effekter på utsläppen. Sika kommer fram till att det behövs ett bensinpris på 17,70 kr/liter för att utsläppen från vägtrafiken ska kunna hållas på samma nivå som 1990. För att *minska* vägtrafikens utsläpp med 20 % (jämfört med 1990 års nivå), vilket nog torde vara ett minimum för att kunna tala om en progressiv klimatpolitik, fordras enligt Sika ett bensinpris på 27,50 kronor per liter (Priserna under förutsättning att nyregistrerade bilar i genomsnitt kommer att släppa ut mer än 130 gr koldioxid per fordonskilometer.) V-riksdagsgruppen har enligt egen utsago läst Sikautredningen, men föreslår ändå en nivå på höjningen av bensinskatten som inte ens kan ha tillstymmelsen av marginell effekt på bilåkandet.

Ekologisk attityd

Detta är bara ett par exempel på v:s ”miljöpolitik”. Fler kan säkert anföras om man går igenom v:s agerande i riksdagen de senaste åren. (Det var för övrigt inte så länge sedan som v *motsatte* sig en höjning av bensinskatten).

Mats Olsson må tycka att hans partis miljöpolitik är alert och framsynt, men exemplen ovan talar ett annat språk. Det är i betydande avseenden en utslätad och mesig politik. Men så ska det vara om man får tro v:s partiprogram. Programmatiskt ska v inta ett ”ekologiskt förhållningssätt”. Miljö- och klimatfrågorna reduceras alltså till en attityd, må vara att man kallar den ”grundläggande”. Det är denna politik som v i Lund, liksom alla andra av v:s lokalorganistioner, verkar för, oavsett en del bra lokala initiativ.

Alla med hjärtat till vänster har all anledning att känna sig nöjda med att Demokratisk Vänster etablerat sig som ett rödgrönt alternativ. Vi har miljö- och klimatfrågorna som en av våra fundamentala principer.

Ulf Nymark, Demokratisk Vänster

Ur den skånska myllan

Det sitter fyra arbetslösa sverigedummekrater (Sdk) i den enes bunker och dricker öl. Det är mitt på förmiddagen men dom har redan satt i sig ett 24-flak med 3,5:or, så diskussionerna går höga.

Sverigedummekrat 1: det är för jäkligt med alla dessa utlänningar som väljer in över våra gränser. Dom tar våra kvinnor och jobbar gör dom inte, nej det är bara bidrag, bidrag, bidrag.

Sdk 2: jag håller med dig. Om det fortsätter så här kommer jag att emigrera till ett land där dom garanterat inte tar emot en enda utlänning.

Sdk 3: har ni tänkt på att var gång man sätter sig i en taxi eller åker buss så nog är det en utlänning som kör. Ok det är dåligt betalt och dåliga arbetstider, men ändå.

Sdk 4: nej dom bara bråkar, slåss och har sig och inte kan dom ta hand om sina barn.

Det ringer i en mobiltelefon. Sdk1 svarar. Ja, hej Deplak, jäså du kan inte idag, sjukt barn. Har du ingen tant som kan ta hand om barnen. Jäså generaldirektör i Jönköping, pendlar. Du kan på fredag, 14.00 då, bra. Klick.

Det var min frisör, han är från Pakistan, han är bra och billig. Rekommenderas.

Det ringer på dörren. Sdk 2 går och öppnar. Tjena Adak, det var bra att du kommer med pizzorna, vi är duktigt hungriga. Kan man få kredit, jäså inte.

Han är verkligen billig Adak och goda pizzor gör han. Vilken service förresten, köra ut pizzorna till samma pris.

Mums, mums, mums.

Sdk 3, du är ju vegeterian Jan-Adolf, hur smakar din Tropicana.

Sdk 4, superb. Ja, jag är ju vegeterian, precis som min namne. Han var en riktig humanist Hitler, tyckte inte man skulle äta djur. Har ni förresten varit på den nya Thairestaurangen vid stationen. Smaskens mat och mycket vegetariskt. Inte ens rabbemos med vegekorn slår sån mat.

Sdk 1: jag har fått jobb hos tidningsbärarna. Jag var tvungen att ta jobbet, annars hade jag mist min A-kassa. Visste ni att man bara får drygt 100 spänn i timmen, inklusive ob. Jobb mitt i natten 6 dagar i veckan. Jag skall jobba en vecka sen skall jag sjukskriva mig för knäna. Vem tusan vill ta såna jobb.

Sdk 2: nja, det kan jag nog tala om för dig. Hon som delar ut våra tidningar är utlänning, så nu har jag dom i min trappa. Fy tusan.

Det ringer återigen i en mobil.

Sdk 3: hej Maze, jäså du har fått tavlan inrammad, då kommer jag och hämtar den imorgon. Klick. Maze är konstnär, han gör jättefina tavlor med lundamotiv, tar alldeles för lite betalt, men det är ju bra för mig. Han kommer från Syrien och har bara bott här några år. Han jobbar förresten som personlig assistens på lördagar och söndagar.

Sdk 4: ja som sagt det är ett helsike, men det är tur att vi har folk som Knet Strandberg, ja han i Kävlinge. Det är såna som han som gör att man ser ljuset i tunneln.

Sdk 1: ja, och vi har ju Bråttom Fransson i Röstånga också, det är riktiga karlar det. Fast hur kan man heta Bråttom?

Förmiddagen har blivit eftermiddag och de fyra musketörerna har klämt i sig ett flak till.

Sdk 3: nej grabbar vi får väl ha lite luft. Skall vi gå ut och slå sönder Mormors bageri?

Svenne

Berättelsen har sina rötter i verkligheten

Sven Hedin, nationalist i imperialismens tidsålder

Om Axel Odelberg, "Äventyr på riktigt, berättelsen om upptäckaren Sven Hedin", Norstedts

"Med kulsprutor utrotade jag hela den manliga befolkningen"

Dialog i Simla mellan Sven Hedin och Lord Kitchener 7 oktober 1908

– Det förvånar mig mycket, sa Kitchener en dag framför brasan, att ni aldrig tilldelat mig Nobels fredspris. Det är dock jag som pacificerat både Sudan och Sydafrika. I vår tid har jag gjort mera för fred på jorden än någon annan, men något nobelpris har jag ännu inte sett till.

Hedin, som var akademiledamot, visste inte vad han skulle tro.

– Ja, men hur pacificerade ni Sudan?

– Med kulsprutor utrotade jag hela den manliga befolkningen, som kunde bära vapen. Sedan blev det tyst och stilla och alltjämt råder den djupaste fred i landet.

Kitchener blev brittisk krigsminister vid första världskrigets utbrott. Den 5 juni 1916 omkom han då HMS Hampshire gick på en mina utanför Orkneyöarna och sjönk med 600 man.

En bok att rekommendera

Ja, så talade man om Sudan den gången. Det är nu länge sedan djupaste fred rådde där. Usama bin Laden var under flera år verksam i Sudan med att bygga vägar och annan infrastruktur.

Självt besökte jag 1987 muséet över slaget vid Omdurman i Khartoum tillsammans med Lars Bondestam, som två år senare dödades av en troligen etiopisk landmina. Slaget beskrevs där som en seger för Mahdin.

Det finns ett historiskt samband mellan massakern vid Omdurman 1898 (den skildrades entusiastiskt av ögonvittnet Winston Churchill) och extremismen i dagens Khartoum.

Odelbergs Hedinbok är full av sådana episoder som belyser 1900-talets historia ur oväntade synvinklar. Nedan en liten exempelsamling.

Ett varningsord

Jag börjar med skildringen av den stora försvarsdebatten 1911 - 1914 som ledde till bondetåget, kungens borggårdstal (skrivet av Hedin) och avgången för Karl Staafs liberala regering.

Sven Hedin inledde debatten med sin pamflett Ett varningsord som tillkommit på begäran av politiserande militärer och bekostats av Sveriges rikaste män. Den spreds i miljonupplaga.

Broschyren utpekade Ryssland som det stora hotet, ungefär som personer med liknande bakgrund (Carl Bildt) gör än idag. Sedan rasade debatten i kyrkor och på regementen, i pressen, i politiska partier och i föreningar av alla slag. Den fick formen av en strid mellan höger och vänster.

Stockholms arbetare är gentlemän

De socialdemokratiska kvinnorna arrangerade en debatt på Cirkus i Stockholm den 14 december 1913 mellan Hedin och socialdemokraternas partisekreterare Fredrik Ström. Stämningen var hård och några av Sven Hedins vänner hade beväpnat sig.

Men Sven Hedin var inte rädd för Stockholms arbetare. De är gentlemän, ansåg han.

En bit mat med Zäta

En vecka senare debatterade han med Zäta Höglund på inbjudan av socialdemokratiska ungdomsklubben i Borlänge. (Zäta Höglund ledde 1917 bildandet av Sveriges

socialdemokratiska vänsterparti, som 1921 ombildades till Sveriges kommunistiska parti. Sedan partiet anslutits till Internationalen blev det beroende av Sovjetunionen. Zäta Höglund protesterade och uteslöts 1924. Historien skulle upprepa sig. Flera gånger.) Men allt detta låg i framtiden 1914.

Debatten var intensiv men avslutades med att Hedin föreslog att han och Zäta skulle gå och äta en bit mat tillsammans.

I Moskva 1923

När klockorna i Kreml slog 9 den 9 december 1923 inträdde Sven Hedin i Tjitjerins ämbetsrum. Tjitjerin hade 1918 efterträtt Trotskij som sovjetisk utrikeskommissarie.

Efter mötet var Hedin fylld av lovord. Han prisade Tjitjerins intelligens, breda allmänbildning och frånvaro av bolsjevikfasoner och revolutionsretorik.

Sovjetrysslands politik kommer att ge en varaktig grund för vänskapliga förbindelser mellan det ryska och det svenska folket, sa han.

Lenin var döende. I kulisserna väntade Josef Stalin

Antisemitiska argument i Arbetet 1924

Hedins krav på militär upprustning fortsatte att irritera vänstern trots Hedins välvilja mot den unga sovjetstaten.

I början av januari 1924 skrev socialdemokraten Arthur Engberg i tidningen Arbetet: "Herr Hedin får ursäkta, men vi svenskar känner förtrytelse över att se ett par halvjudar av hans och hr Bööks kaliber gång på gång upphäva sig till nationella tuktomästare och ta storsvenskheten på entreprenad."

Hedin hade nämligen judiska rötter i sin släkt. Som vi vet lever antisemitismen kvar i Skåne.

Klockan sex måste ni vara hos Hitler!

Under en föreläsningsturné i Tyskland 1935 blev Sven Hedin inbjuden till Adolf Hitler. Han samtalade med Göring om Tysklands ekonomi, då Göring plötsligt tittade på klockan och utbrast: - Donnerwetter! Klockan är fem i sex och klockan sex måste ni vara hos Hitler.

Hitler tog emot honom som en gammal bekant. Führern talade om Hedins böcker.

Hedin, som två år tidigare tagit avstånd från nazismen och särskilt antisemitismen, fick ett gott intryck av Hitler och beskrev honom nu som en högre och kraftfull gestalt, rak i ryggen och med högburet huvud.

Vid sommarolympiaden 1936 höll Hedin invigningsanförandet till världens ungdom.

Den norske författaren Nordahl Grieg, som tillbringat ett par år i Sovjetunionen, (Axel Odelberg gör misstaget att kalla honom tonsättare) skrev ett öppet brev till Sven Hedin där han frågade: "Vad ämnar ni säga i ett land där själva den olympiska idén, förbrödningen av alla folkslag och raser, har blivit förrådd?"

I svenska akademien

Hedin förblev Hitler trogen. Sexton år senare, den 30 oktober 1952 satt han i Börshusets sessionsrum för att välja vilken av de fyra kandidaterna som skulle få Nobels litteraturpris: Francois Mauriac, Winston Churchill, Albert Schweizer eller spanjoren Ramon Pidal.

Harry Martinsson ville ha Mauriac eller Schweizer. Anders Österling ville inte ha Churchill eftersom han var aktiv politiker. Nils Ahnlund höll på Churchill och fick medhåll av juridikprofessorn Lars Ekeberg: - Churchill har ju räddat Västerlandet.

Hedin protesterade och frågade vad Ekeberg menade med det.

Francois Mauriac fick nobelpriset 1952.

Jan Myrdal och Sven Hedin

Sven Hedin påminner inte så lite om Jan Myrdal. Samma kreativitet. Samma kombination av

politisk skärpa och blindhet. Samma kategoriska självförtroende. Samma övertygelse om att alltid ha rätt. Samma fascination över kinesisk kultur.

Hedin beundrade Hitler till sin död.

Jan Myrdal beundrade Pol Pot och försvarar massakern på Himmelska fridens torg. Båda trotsar/trotsade på sin ålders höst hela den svenska opinionen och blev därför isolerade och hånade.

Mycket riktigt. Det finns en förbindelse mellan dem. Den 6 juni 1945, några dagar efter Hitlers självmord och Nazi-Tysklands nederlag, träffade Sven Hedin Jan Myrdals far Gunnar vid ett sammanträde i Svenska vetenskapsakademien. De kom väl överens och blev du och bror.

Vid den tiden var Jan 18 år. Han beredde sin far Gunnar och sin mor Alva en hel del bekymmer, varom man kan läsa i hans självbiografiska romaner. Han kom senare att resa i Hedins fotspår, vilket bland annat resulterade i boken Sidenvägen. Där är ett kritiskt kapitel ägnat Sven Hedin. Enligt Myrdal var Hedin 30 procent god och 70 procent ond.

De episoder jag återgett här ligger vid sidan av huvudberättelsen. Den kan läsas som en på en gång imponerande och lite Tintin-aktig äventyrsberättelse. Också anekdoterna ovan har ju faktiskt en touch av Tintin.

1944 fick jag som många andra pojkar på den tiden en bok av Sven Hedin i julklapp. Den hette Scoutliv i Tibet. Jag tyckte den var ganska tråkig men funderar på att läsa om den.

Gunnar Stensson

Ny chans att rädda Pilevallen i Sankt Lars

Nu har fullmäktige möjlighet att korrigera beslutet om bup-områdets utbyggnad. Pilevallen kan räddas. Sankt Lars-parkens gröna famn mot norr och väster kan skyddas.

Exploateringsavtalet mellan kommunen och Realia förfaller den 31 januari 2008. Realia vill förlänga det ett år. Ärendet kommer upp i fullmäktige torsdagen den 18 december.

Alla partier utom m och s var motståndare till byggplanen förra gången. Blir det majoritet för nej till förlängning öppnas en möjlighet till omförhandling. Det hänger på några socialdemokraters röster.

Beslutet om exploateringen drevs igenom av m och s för ett och ett halvt år sedan med minsta möjliga majoritet. Partipiskan ven över oliktankande.

Beslutet har överklagats till regeringen. Nyligen begärde miljödepartementet in fullmakter mot planen från boende i de fastigheter som omedelbart drabbas.

Klostergårdens byalag samlade in ett 40-tal fullmakter. De boendes oro för den hotande vandaliseringen av deras närmiljö har vuxit under månader och år av ovisshet.

Det är troligt att miljödepartementets beslut tillmötesgår de boende. Miljöargumenten har vuxit i styrka de senaste åren. Här handlar det om att bevara ett av de sista grönområdena i närheten av Lunds stad, en viktig länk i det gröna bältet runt Lund och en oas i en del av Skåne som är drabbad av trafik och monokultur.

Det bästa vore om fullmäktige självmant sa nej till förlängning. Då slipper man ett eventuellt regeringsingripande.

Enighet råder om nästan hela planen för Sankt Lars. Det är bara två detaljer, pilevallen och byggplanen för de 177 bostäderna i Bup-området, som behöver omprövas.

Byalaget presenterade redan för två år sedan en alternativ byggplan som bevarar pilevallen och grönområdet mellan Regnbågs kvarteret och Sankt Lars.

Det är beklagligt att bristen på miljöhänsyn och kompromissvilja har fördröjt utvecklingen.

Nu finns chansen till en uppgörelse som alla kan acceptera!
För Klostergårdens Byalag
Gunnar Stensson, Ordförande

PS. När du läser detta är fullmäktiges beslut redan taget. Vilket resultatet än blir så fortsätter byalaget kampen för miljön och de boende. Vi väntar på beskedet från miljödepartementet. Blir det negativt kan vi nog trolla fram ytterligare någon kanin ur den juridiska hatten. Sedan hoppas vi på valet 2010. Kampen går vidare.

Däremot beklagar vi att hoppbackehuset fördröjs. Det handlar om ett högt flerfamiljhus byggt på en parkeringsplats. Det är en angelägen förtätning som kommer att gagna servicen i Klostergården. Och det handlar om ett långt större antal lägenheter: 450 jämfört med de 177 i det tilltänkta småhusghettot i Sankt Lars. Som vi brukar säga: Bättre bygga på asfalt än i Sankt Lars! Hellre ett höghus än kilometervis med plattthus!

Veckobladet
önskar
alla läsare och medarbetare
God Jul

och
Goda Nya År

Nästa nummer kommer den 16 januari 2009